

آیین نامه شماره ۵۲

شورای عالی بیمه در اجرای بند ۳ ماده ۱۷ قانون تأسیس بیمه مرکزی ایران و بیمه‌گری قرارداد بیمه‌مسئولیت متصدیان حمل داخلی مشتمل بر ۱۳ ماده و ۳ تبصره را به شرح زیر در جلسه مورخ ۱۳۸۲/۱۰/۲۳ تصویب نمود :

قرارداد بیمه مسئولیت متصدیان حمل و نقل داخلی
شماره قرارداد

این قرارداد بین شرکت سهامی بیمه (به عنوان بیمه‌گر) از یک طرف و شرکت حمل و نقل داخلی..... به نشانی

(به عنوان بیمه‌گذار) از طرف دیگر با رعایت قانون بیمه مصوب سال ۱۳۱۶ به شرح زیر منعقد می‌شود :
ماده ۱: موضوع قرارداد

موضوع قرارداد عبارت است از بیمه مسئولیت بیمه‌گذار درقبال ارسال کنندگان و یا صاحبان کالا به استناد بارنامه‌های صادره، که ناشی از تحقق خطرات بیمه شده در این قرارداد بوده و بیمه‌گذار به عنوان متصدی حمل و نقل مسئول جبران آن ها شناخته شود .

ماده ۲: شروع و خاتمه تعهدات بیمه‌گر
تعهدات بیمه‌گر تحت این قرارداد پس از تکمیل بارگیری کالا در مبدأ، آغاز و همزمان با شروع تخلیه در مقصد مندرج در بارنامه خاتمه می‌یابد.

ماده ۳: حدود و میزان تعهد بیمه‌گر
بیمه‌گر طبق شرایط این قرارداد و مشروط به انجام کلیه وظایف و تعهدات بیمه‌گذار به شرح مندرج در ماده ۸ متعهد جبران خسارتهایی است که در نتیجه وقوع حوادث زیر به محمولات مورد حمل وارد و مسئولیت جبران آن به عهده بیمه‌گذار باشد :

- ۱-۳- تصادف و واژگونی وسیله نقلیه و یا برخورد کالا با شیئی ثابت .
- ۲-۳- خسارتهای وارد به کالا در اثر پرتاب شدن از روی وسیله نقلیه..
- ۳-۳- آتش سوزی، صاعقه و انفجار وسیله نقلیه
- ۴-۳- سرقت کلی محموله با وسیله نقلیه .

تبصره: بیمه‌گر در مجموع تا بیست درصد تعهدات خود متعهد جبران هزینه های زیر نیز خواهد بود:

- ۱- هزینه های لازم و متعارف جهت نجات کالا و جلوگیری از توسعه خسارت پس از وقوع حوادثی که جبران زیان آن در تعهد بیمه‌گر باشد.

- ۲- هزینه دادرسی و دفاع از بیمه‌گذار که به صورت متعارف در ارتباط با خطرات بیمه شده در مراجع قضایی ثبت شده باشد .

ماده ۴: استثنائات

جبران خسارتهایی که به طور مستقیم و یا غیرمستقیم در نتیجه عوامل زیر به کالای مورد حمل وارد آمده باشد در تعهد بیمه‌گر نیست:

- ۴-۱- جعل اسناد و خیانت در امانت و هرنوع عمل عمد یا مجرمانه بیمه‌گذار (شامل کارکنان و نمایندگان وی)، راننده و یا کمک راننده وسیله نقلیه .
- ۴-۲- حوادث طبیعی مانند سیل، طوفان، زلزله، آتشفشان.
- ۴-۳- جنگ، شورش، اعتصاب، بلوا، ضبط و مصادره .
- ۴-۴- تشعشعات رادیواکتیو و فعل و انفعالات هسته‌ای .
- ۴-۵- عیب ذاتی و یا خودسوزی کالاها .
- ۴-۶- هرگونه خسارت غیرمستقیم و عدم‌النفع و کاهش ارزش کالا در بازار.
- ۴-۷- حمل کالاهای قاچاق و غیرمجاز .
- ۴-۸- خسارت هنگام تخلیه و بارگیری .
- ۴-۹- عدم صلاحیت راننده برای رانندگی وسیله نقلیه باتوجه به نوع گواهی‌نامه .
- ۴-۱۰- ریزش، روندگی، آبدیدگی، مگر این که ناشی از تحقق خطرات مذکور در ماده (۳) باشد .
- ۴-۱۱- کاهش طبیعی وزن محموله .
- ۴-۱۲- سرقت قسمتی از محموله و یا هرنوع سرقت ناشی از خیانت در امانت .
- ۴-۱۳- فقدان کالا .
- ۴-۱۴- تغییر وسیله حمل جز با موافقت قبلی بیمه‌گر .
- ۴-۱۵- خسارت وارده به علامت و بسته بندی کالا.
- تبصره: خسارت ناشی از تخلیه و بارگیری و آبدیدگی مشروط به پرداخت حق بیمه اضافی قابل پوشش خواهد بود .
- ماده ۵: نرخ حق بیمه
- ۵-۱- نرخ حق بیمه هر بارنامه (حمل) برای محموله‌های تا ارزش پنجاه میلیون ریال معادل ۰/۵ در هزار ارزش محموله
- ۵-۲- نرخ حق بیمه بارنامه‌هایی که ارزش محموله آن بیش از پنجاه میلیون ریال باشد ۰/۲ در هزارنسبت به مازاد مبلغ پنجاه میلیون ریال محاسبه شده و به مبلغ حق بیمه بند ۱-۵ اضافه می‌شود .
- ۳_۵_ در مواردی که بیمه‌گذار منحصرأهن آلات، غلات، علوفه، سنگ‌های معدنی، گچ و سیمان و یا سایر مصالح ساختمانی را به صورت فله حمل می‌نماید نرخ حق بیمه به نصف تقلیل می‌یابد.
- ۵-۴- بیمه‌گذار متعهد است در تاریخ شروع قرارداد مبلغ ریال به عنوان سپرده حق بیمه به بیمه‌گر بپردازد. این سپرده تا پایان قرارداد نزد بیمه‌گر باقی خواهد ماند.
- ۵-۵- بیمه‌گذار موظف است مالیات و یا عوارضی که طبق قوانین و یا مقررات در ارتباط با این قرارداد ملزم به پرداخت آن است را در هر مورد محاسبه و علاوه بر حق بیمه متعلقه به بیمه‌گر پرداخت نماید.
- ماده ۶: مشارکت در منافع
- در صورتی که در پایان هر دوره یکساله قرارداد مشخص شود که نسبت مجموع خسارت‌های پرداختی و معوق به حق بیمه دریافتی هر قرار داد کمتر از پنجاه درصد است بیمه‌گر می‌تواند حداکثر معادل ۱۰ درصد حق بیمه آن قرارداد را به عنوان مشارکت در منافع به بیمه‌گذار پرداخت نماید
- ماده ۷: خسارت سهم بیمه‌گذار

در خسارت ناشی از سرقت کلی محموله جبران بیست درصد خسارت به عهده بیمه‌گذار است و باید توسط وی به صاحب کالا پرداخت گردد

ماده ۸: تعهدات بیمه‌گذار

بیمه‌گذار متعهد است :

۸-۱ برای کلیه محمولات به صورت مسلسل (پشت نمره) بارنامه جاده‌ای داخلی وزارت راه و ترابری صادر نموده و مسئولیت خود را در قبال ارسال کننده و یا صاحبان محمولات مذکور را تحت شرایط این قرارداد، بیمه نماید .

۸-۲ یک نسخه از تصویر (کپی) حواله سازمان پایانه‌ها و حمل و نقل کشور را که برای دریافت بارنامه بنام وی (بیمه‌گذار) صادر می‌گردد همواره و حداکثر تا پنج روز بعد از تاریخ صدور حواله به بیمه‌گر تحویل نماید .

۸-۳ فهرست کلیه بارنامه‌های صادره طی هر روز را با ذکر شماره سریال، مبدأ، مقصد، نوع و ارزش محموله، میزان حق بیمه تا پایان وقت اداری همان روز و حداکثر در آغاز وقت اداری روز بعد به بیمه‌گر اعلام و حق بیمه مربوط به بارنامه‌های صادره را ظرف ۳ روز پس از پایان هر هفته به بیمه‌گر پرداخت نمایند. چنانچه بیمه‌گذار تا پایان مهلت مقرر در این بند نسبت به اعلام مشخصات بارنامه‌های صادره اقدام نکند و یا حق بیمه مربوط را ظرف مدت تعیین شده نپردازد بیمه‌گر متعهد جبران خسارت احتمالی نخواهد بود.

۸-۴ ارزش محموله و میزان حق بیمه را در بارنامه درج کند .

۸-۵ هم زمان با صدور بارنامه مدارک رانندگان و خودروها را کنترل نماید .

۸-۶ در ذیل حواله بار، مشخصات راننده شامل نام و نام خانوادگی، شماره دفترچه کار، شماره گواهینامه، نشانی محل سکونت و شماره تلفن وی را درج نماید .

۸-۷ سوابق بارنامه‌های مورد نظر را حداقل تا یک سال نزد خود نگهداری نموده و هر زمان که بیمه‌گر درخواست نماید، اطلاعات مورد نیاز را در اختیار وی قرار دهد .

۸-۸ مراقبت‌های لازم را که هر کس عرفاً از منافع خود به عمل می‌آورد، نسبت به محموله و حفظ حقوق و منافع بیمه‌گر به عمل آورد و کالای مورد حمل را در مسیرهای مجاز و متعارف، بارعایت قوانین و مقررات حمل و نقل داخلی در مدت زمان متعارف حمل و به مقصد برساند.

۸-۹ در صورت وقوع حادثه موارد زیر را رعایت نماید :

۸-۹-۱ مراتب را در اولین فرصت و حداکثر تا پنج روز بعد از تاریخ اطلاع به طور کتبی به اولین و نزدیک ترین شعبه بیمه‌گر اطلاع دهد .

۸-۹-۲ هیچ‌گونه مسئولیتی را نسبت به حادثه و خسارت ، بدون جلب موافقت بیمه‌گر قبول نکند

۸-۹-۳ بدون اطلاع و موافقت بیمه‌گر، تغییری در وضعیت خسارت به عمل نیاورد مگر اقدامات و تغییراتی که برای نجات کالا و جلوگیری از توسعه خسارت ضروری است و عرفاً باید انجام شود .

۸-۹-۴ در صورت دریافت هرگونه اظهارنامه و احضاریه از دادگاه در خصوص مسئولیت تحت پوشش این قرارداد سریعاً اوراق مذکور را جهت اطلاع به بیمه‌گر ارائه نماید .

۸-۱۰ اصل اسناد و مدارک زیر را تهیه و در اسرع وقت به بیمه‌گر تسلیم نماید .

۸-۱۰-۱ گزارش مقامات انتظامی محل وقوع حادثه .

۸-۱۰-۲ بارنامه و صورت مشخصات محموله .

۳-۱۰۸ فاکتور خرید محموله یا هرگونه مدارک قانونی دیگری که دال بر تعیین ارزش محموله باشد .

۴-۱۰۸ هرگونه ادعای خسارتی که از طرف مدعی به وی اعلام شده باشد .

۵-۱۰۸ هرگونه مدرک دیگری که برای تشخیص مسئولیت بیمه‌گذار و یا میزان خسارت مؤثر بوده و یا به هر نحوی در رابطه با خسارت، مورد نیاز بیمه‌گر باشد.

ماده ۹: حق جانشینی

بیمه‌گر در حدودی که خسارت وارده را قبول یا پرداخت می‌کند جانشین بیمه‌گذار بوده و حق دارد به شخص یا اشخاصی که مسئولیت منفرد یا مشترک در بروز خسارت داشته باشند مراجعه و استیفای حق نماید.

تبصره: حق جانشینی در مورد خسارت‌های غیر عمدی ناشی از تقصیر رانندگان بیمه‌گذار اعمال نخواهد شد .

ماده ۱۰: مقررات گوناگون

۱-۱۰ در صورت وقوع حادثه‌ای که موجب مسئولیت بیمه‌گذار شود بیمه‌گر می‌تواند برای اعزام کارشناس جهت بازدید و برآورد خسارت اقدام نماید .

۲-۱۰ بیمه‌گر می‌تواند در تمام دعاوی حقوقی که علیه بیمه‌گذار در رابطه با مسئولیت‌های ناشی از بارنامه‌های صادره (که جزو مسئولیت تحت پوشش این قرارداد می‌باشد) در مراجع قضایی مطرح می‌شود، توسط وکیل مورد نظر خود از بیمه‌گذار دفاع و در مواردی که مصلحت بدان‌دخارج از دادگاه، نسبت به پرداخت خسارت اقدام یا با زیان دیده توافق نماید. بدین منظور بیمه‌گذار به موجب این قرارداد به وکیل مورد نظر بیمه‌گر وکالت با حق توکیل می‌دهد.

۳-۱۰ بیمه‌گر موظف است ظرف ۲۰ روز پس از دریافت مدارک لازم و یا صدور حکم قطعی دایر بر محکومیت بیمه‌گذار تعهدات خود را ایفا نماید .

۴-۱۰ خسارت براساس قیمت کالا در زمان بازرسی در مبدأ محاسبه می‌گردد و درغیاب چنین قیمتی، ارزش کالای مشابه در مبدأ حمل، مبنای محاسبه قرار خواهد گرفت. به هر حال خسارت قابل پرداخت از حداکثر مبلغی که بر مبنای آن حق بیمه پرداخت شده است تجاوز نخواهد کرد.

۵-۱۰ خسارت ناشی از سرقت کلی محموله حداقل دو ماه بعد از اعلام خسارت تصفیه می‌شود .

ماده ۱۱: مدت قرارداد

مدت اعتبار این قرارداد یک سال شمسی است که از ساعت ۲۴ روز شروع و در ساعت ۲۴ روز منقضی می‌گردد و برای سال‌های بعد خود به خود تمدید خواهد شد مگر آن که هریک از طرفین لاقلاً یک ماه قبل از انقضاء مدت، نظر خود را مبنی بر عدم تمایل به ادامه قرارداد به طرف دیگر اعلام نماید .

۱-۱۱ اعتبار قرارداد منوط به مهر و امضای طرفین و پرداخت سپرده از طرف بیمه‌گذار می‌باشد .

۲-۱۱ پس از انقضای قرارداد، تعهد طرفین نسبت به کلیه بارنامه‌هایی که در مدت اعتبار این قرارداد تحت پوشش قرار گرفته است ادامه خواهد یافت.

ماده ۱۲: فسخ قرارداد

هر یک از طرفین قرارداد می‌توانند با اعلام کتبی و مهلت یک ماهه به طرف مقابل، قرارداد را فسخ نمایند .

ماده ۱۳: نحوه حل و فصل اختلافات

هرگونه اختلاف ناشی از تعبیر، تفسیر و یا اجرای این قرارداد، در صورتی که از طریق مذاکره حل و فصل نشود، به کارشناس مرضی طرفین ارجاع خواهد شد و رأی کارشناس مزبور قطعی و برای طرفین لازم‌الاتباع است. در صورتی که طرفین در مورد انتخاب کارشناس واحد به توافق نرسند، موضوع به هیئت کارشناسی که به نحو زیر انتخاب خواهد شد ارجاع می‌گردد .

۱-۱۳- هر یک از طرفین یک نفر کارشناس اختصاصی تعیین و به طرف دیگر معرفی می‌نماید .

۲-۱۳- کارشناسان اختصاصی قبل از بحث در موضوع مورد اختلاف به اتفاق کارشناس دیگری را به عنوان سرکارشناس انتخاب خواهند نمود .

۳-۱۳- رأی هیأت کارشناسی با اکثریت آرا معتبر و برای طرفین لازم‌الاتباع خواهد بود .

۴-۱۳- در صورتی که هر یک از طرفین تا ۳۰ روز بعد از انتخاب و معرفی کارشناس طرف مقابل، کارشناس اختصاصی خود را تعیین نکند و یا کارشناسان اختصاصی تا ۳۰ روز در مورد تعیین سرکارشناس به توافق نرسند، هریک از طرفین می‌توانند حسب مورد از دادگاه ذیصلاح درخواست تعیین کارشناس یا سرکارشناس بنمایند .

۵-۱۳- هر یک از طرفین در شروع رسیدگی، حق الزحمه کارشناس اختصاصی خود و پنجاه درصد از حق الزحمه سرکارشناس را پرداخت خواهند کرد و در خاتمه تمام هزینه های کارشناسی به عهده طرفی خواهد بود که رأی به زیان او صادر می‌گردد. این قرارداد در ۱۳ ماده و ۳ تبصره و در دو نسخه که هر دو نسخه حکم واحد را دارند تنظیم و امضاء گردید

شرکت حمل و نقل داخلی

شرکت سهامی بیمه